



PRIJATÉ TEXTY

P8_TA(2017)0268

Pakistan, najmä situácia obhajcov ľudských práv a trest smrti

Uznesenie Európskeho parlamentu z 15. júna 2017 o Pakistane, najmä o situácii obhajcov ľudských práv a o treste smrti (2017/2723(RSP))

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Pakistane,
 - so zreteľom na závery Rady z 18. júla 2016 o Pakistane,
 - so zreteľom na päťročný plán angažovanosti EÚ a Pakistanu,
 - so zreteľom na akčný plán EÚ pre ľudské práva pre Pakistan,
 - so zreteľom na viacročný orientačný program medzi EÚ a Pakistanom na roky 2014 – 2020,
 - so zreteľom na odporúčania zo správ volebnej pozorovateľskej misie EÚ v Pakistane,
 - so zreteľom na vyhlásenie vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a jej hovorcu o Pakistane,
 - so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948, najmä na jej článok 18,
 - so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, ktorého je Pakistan zmluvnou stranou,
 - so zreteľom na Dohovor o právach dieťaťa,
 - so zreteľom na ústavu Pakistanu,
 - so zreteľom na usmernenia EÚ o presadzovaní a ochrane slobody náboženského vyznania a viery, o obhajcoch ľudských práv, ako aj o treste smrti a na strategický rámec z roku 2012 pre ľudské práva a demokraciu,
 - so zreteľom na článok 135 ods. 5 a článok 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže v Pakistane platilo do roku 2015 moratórium na trest smrti, ktorý však bol po masakre vo vojenskej verejnej škole v Pešaváre v decembri 2014 znovu zavedený;

keďže moratórium bolo najprv zrušené len pre teroristickú činnosť, ale neskôr bolo zrušené pre všetky závažné trestné činy;

- B. keďže Pakistan je teraz jedným zo štátov, kde na výkon trestu smrti čaká najviac osôb; keďže boli zaznamenané prípady, keď boli popravy vykonané napriek tomu, že odvolacie konania stále prebiehali;
- C. keďže pakistanský „zákon o rúhaní“ (oddiel 295-C trestného zákonníka) ukladá povinný trest smrti; keďže v súčasnosti stovky ľudí čakajú na súdne konanie a množstvo osôb čaká na vykonanie trestu smrti na základe obvinenia z „rúhania“; keďže o tomto zákone sa usudzuje, že obsahuje nejasné ustanovenia, ktoré sa môžu zneužiť proti politickým disidentom alebo na umlčanie legitímnej kritiky štátnych inštitúcií a iných orgánov;
- D. keďže v marci 2017 premiér nariadil zákaz všetkých materiálov „rúhania“ na internete a pakistanské orgány vyzvali spoločnosti prevádzkujúce sociálne médiá, aby pomáhali s identifikáciou Pakistancov podozrivých z „rúhania“; keďže 14. apríla 2017 bol Mašál Chán, študent univerzity Abdula Waliho Chána, zlynčovaný skupinou ďalších študentov potom ako bol obvinený z uverejňovania „rúhavého“ materiálu na internete; keďže 10. júna 2017 pakistanský protiteroristický súd odsúdil Tajmúra Raza na trest smrti za údajné spáchanie trestného činu „rúhania“ na Facebooku; keďže aktivista Baba Džán a ďalších 12 demonštrantov boli odsúdení na doživotie, najprísnejší trest, ktorý bol kedykoľvek uložený za demonštráciu;
- E. keďže pakistanské národné zhromaždenie schválilo 18. apríla 2017 uznesenie, v ktorom odsudzuje lynčovanie Mašála Chána násilnou skupinou za údajné „rúhanie“; keďže v senáte prebehla rozprava o reformách zameraných na ukončenie zneužívania tohto zákona;
- F. keďže na dva roky, počas ktorých sa malo posilniť civilné súdnictvo, boli povolené vojenské sudy; keďže sa dosiahol len malý pokrok pri rozvoji súdnictva a 22. marca 2017 boli vojenské sudy obnovené na ďalšie dvojročné obdobie, čo vyvolalo polemiku;
- G. keďže v Pakistane dochádza k viacerým prípadom zavraždenia, napádania, zatýkania, mučenia, prenasledovania a zabíjania obhajcov ľudských práv, politických disidentov a členov náboženských menšín alebo skupín, ako napríklad členov hnutia Ahmadija; keďže z informácií zozbieraných pracovnou skupinou OSN pre násilné alebo nedobrovoľné zmiznutia a mimovládnyimi organizáciami vyplýva, že nedobrovoľné zmiznutia sú páchané bezpečnostnými orgánmi a orgánmi presadzovania práva vrátane policajných a spravodajských agentúr; keďže ani jediného páchatel'a sa nepodarilo postaviť pred súd;
- H. keďže indického štátneho príslušníka Kulbhúšana Džádava vojenský súd v apríli 2017 uznal vinným a odsúdil na trest smrti; keďže v súčasnosti je tento prípad na Medzinárodnom súdnom dvore z toho dôvodu, že mu bol odopretý prístup ku konzulárnym službám; keďže 4. mája 2017 bol pri útoku rozvášneného davu na policajnú stanicu v Balúčistáne, ktorý bol zrejme motivovaný údajným „rúhaním“, zavraždený desaťročný chlapec a ďalších päť ľudí bolo zranených; keďže 30. mája 2017 bol za údajné znásilnenie tínedžerky, ktorú miestne médiá nazývali iba Šumajla, rodinný príslušník v Rádžanpúre odsúdený kmeňovým súdom na smrť; keďže tieto prípady nie sú ojedinelými udalosťami;

- I. keďže prípad Aasiye Noreenovej, známej skôr ako Asia Bibi, aj naďalej vyvoláva vážne obavy v súvislosti s ľudskými právami v Pakistane; keďže pakistanská kresťanka Asia Bibi bola v roku 2010 pakistanským súdom usvedčená a odsúdená za rúhanie na smrť obesením; keďže ak by sa rozsudok vykonal, Asia Bibi by sa stala prvou ženou právoplatne odsúdenou v Pakistane za rúhanie; keďže rôzne medzinárodné petície vyzvali na jej prepustenie z dôvodu, že bola prenasledovaná za svoje náboženské vyznanie; keďže minister pre kresťanské menšiny Šahbaz Bhatti a moslimský politik Salmán Tasír boli zavraždení členmi občianskej domobrany za jej obhajobu a za svoje vystúpenia proti „zákonom o rúhaní“; keďže napriek dočasnému odloženiu výkonu jej trestu smrti je Asia Bibi naďalej dodnes väznená a jej rodina sa ukrýva;
- J. keďže zásahy proti mimovládny organizáciám stále neutíchajú; keďže pod zámienkou vykonávania národného programu boja proti terorizmu sú viaceré mimovládne organizácie zastrešované a prenasledované a niektorým boli zapečatené kancelárie;
- K. keďže 12 miliónov žien nemá vnútroštátne preukazy totožnosti, a teda sa im odopiera právo na zápis do zoznamu voličov vo voľbách; keďže viacero volebných pozorovateľských misí EÚ vydalo odporúčania na zlepšenie volebného procesu pred ďalšími voľbami, ktoré sú naplánované na rok 2018;
- L. keďže Pakistan bol 1. januára 2014 začlenený do všeobecného systému preferencií VSP+; keďže tento systém by mal poskytnúť silný podnet na dodržiavanie základných ľudských a pracovných práv, ochranu životného prostredia a uplatňovanie zásad dobrej správy vecí verejných;
- M. keďže EÚ je naďalej v plnej miere odhodlaná pokračovať v dialógu a spolupráci s Pakistanom v rámci päťročného plánu spolupráce a plánu, ktorý ho nahradí;
1. opätovne potvrdzuje rozhodne odmietavý postoj EÚ voči trestu smrti vo všetkých prípadoch a bez výnimky; vyzýva na všeobecné zrušenie trestu smrti; vyjadruje hlboké znepokojenie nad rozhodnutím Pakistanu zrušiť moratórium a nad pokračovaním popráv alarmujúcou rýchlosťou; vyzýva Pakistan, aby obnovil moratórium s dlhodobým cieľom dosiahnuť úplné zrušenie trestu smrti;
 2. je hlboko znepokojený správami o využívaní trestu smrti v Pakistane po chybných súdnych konaniach, popravami neplnoletých osôb a osôb s duševnými poruchami a údajným mučením; vyzýva vládu, aby zosúladila ustanovenia o treste smrti vo vnútroštátnych právnych predpisov s medzinárodným právom a normami vrátane zastavenia popráv za akýkoľvek trestný čin iný ako úmyselná vražda, zákazu popráv mladistvých páchatel'ov a osôb s duševnými poruchami a moratória na vykonávanie popráv, kým prebieha odvolacie konanie;
 3. vyjadruje poľutovanie nad zhoršením dodržiavania ľudských práv a zásad právneho štátu v Pakistane, a najmä nad zvýšením počtu mimosúdnych popráv a zastrešovaním a používaním sily proti novinárom, obhajcom ľudských práv, mimovládny organizáciám a kritikom vlády; pripomína povinnosti pakistanskej vlády zabezpečiť dodržiavanie základných práv; víta skutočnosť, že Pakistan prijal akčný plán pre ľudské práva, a žiada, aby sa odrazil v hmatateľnom pokroku v tejto oblasti; upozorňuje v tejto súvislosti na to, že EÚ bude aj naďalej mimoriadne znepokojená, ak aktivisti budú naďalej obeťami týchto praktík a ak sa nedosiahne pokrok;

4. vyjadruje znepokojenie nad rozsiahlou slobodou konania bezpečnostných síl a vyzýva pakistanskú vládu, aby zabezpečila lepší dohľad nad ich činnosťou; naliehavo žiada príslušné orgány, aby uskutočnili bezodkladné a nestranné vyšetrenie úmrtí vo väzbe a zabíjania bezpečnostnými silami, ako aj obvinení z mučenia, a aby stíhali páchatel'ov mimosúdnych popráv a mučenia;
5. vyjadruje poľutovanie nad využívaním vojenských súdov v Pakistane, ktoré organizujú vypočutia v tajnosti a majú civilnú jurisdikciu; trvá na tom, aby pakistanské orgány umožnili prístup medzinárodným pozorovateľom a organizáciám pre ľudské práva na účely monitorovania vojenských súdov; požaduje aj okamžitý a transparentný prechod na nezávislé civilné súdnictvo v súlade s medzinárodnými normami súdneho konania; zdôrazňuje, že štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú obžalovaní, musí byť umožnený prístup ku konzulárnym službám a konzulárna ochrana;
6. vyjadruje hlboké znepokojenie v súvislosti s pokračujúcim uplatňovaním „zákonu o rúhaní“ a domnieva sa, že to zhoršuje atmosféru náboženskej neznášanlivosti; berie na vedomie zistenia Najvyššieho súdu Pakistanu, že jednotlivci obvinení z „rúhania“ „nadmerne a nenapraviteľne trpia“, lebo nejestvujú ochranné prostriedky proti zneužitiu alebo nesprávnemu uplatňovaniu právnych predpisov; vyzýva preto pakistanskú vládu, aby zrušila oddiely 295-A, 295-B a 295-C trestného zákonníka a zaviedla účinné procesné a inštitucionálne záruky s cieľom zabrániť zneužívaniu obvinení z „rúhania“; vyzýva tiež vládu, aby zaujala dôraznejšiu pozíciu pri odsudzovaní udavačstva údajných „rúhačov“, a nabáda ju, aby sama nepoužívala terminológiu „rúhania“;
7. vyzýva pakistanskú vládu, aby prijala okamžité opatrenia na ochranu životov a práv novinárov a blogerov; vyjadruje znepokojenie nad žiadosťou pakistanských orgánov adresovanou Twitteru a Facebooku, aby zverejňovali informácie o svojich užívateľoch s cieľom identifikovať jednotlivcov podozrivých z „rúhania“; vyzýva vládu a parlament Pakistanu, aby novelizovali zákon o predchádzaní trestným činom v elektronickom prostredí z roku 2016 a aby odstránili príliš rozsiahle ustanovenia monitorovania a uchovávanía údajov a rušenia webstránok na základe nejasných kritérií; žiada tiež zmiernenie všetkých trestov smrti vynesených za „rúhanie“ alebo politickú opozíciu vrátane trestu Tajmúra Raza; v tejto súvislosti žiada pakistanského prezidenta, aby využil svoje právo udeliť milosť;
8. berie na vedomie pokrok dosiahnutý vo vykonávaní päťročného plánu angažovanosti EÚ a Pakistanu, ale vyjadruje nádej, že nový strategický plán angažovanosti, ktorý sa má dokončiť v roku 2017, bude ambicióznym a prispeje k posilneniu väzieb medzi EÚ a Pakistanom;
9. naliehavo vyzýva pakistanskú vládu, aby čo najpozitívnejšie a najrýchlejšie vyriešila prebiehajúci prípad Asie Bibi; odporúča, aby sa vzhľadom na spôsob, akým v minulosti členovia občianskej domobrany a mimosúdni aktéri zaobchádzali s osobami obvinenými z údajného rúhania, prijali kroky na zaručenie bezpečnosti Asie Bibi a jej rodiny;
10. pripomína, že udelenie štatútu VSP+ je podmienené a že základnou požiadavkou tohto systému je účinné vykonávanie medzinárodných dohovorov; naliehavo vyzýva pakistanskú vládu, aby vyvinula výrazné úsilie pri realizácii 27 kľúčových dohovorov a dosiahla v tejto oblasti pokrok;

11. vyzýva Komisiu a ESVČ, aby nastoľovali tieto otázky u pakistanských orgánov počas pravidelného dialógu o ľudských právach;
12. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Európskej komisie / vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, osobitnému zástupcovi EÚ pre ľudské práva, vládam a parlamentom členských štátov a vláde a parlamentu Pakistanu.